

Halden kommune

Arkivkode: K20
Arkivsaksnr: 2011/1684-71
Journal dato: 20.09.2018
Saksbehandler: Anne-Marthe Bodal Bye

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk og miljø		11.12.2018
Kommunestyret		13.12.2018

Utsendte vedlegg

1	Kart Femsjøen -150 metersbelte
2	Kart sjøen- 150 metersbelte
3	Forskrift om fartsbegrensning i sjø
4	Forskrift om fart og motorisert ferdsel i innsjøer i Halden kommune, Østfold

Medsaksbehandlere

Jon Marcus Bruun	Halden havn	Innspill om sikkerheten i sjøen
Harald Nøding Østvik	Miljø	Innspill om miljøhensyn
Kristine Schneede	Byggesak	Innspill om naturmangfoldloven
Bernt Henrik Olsen	Plan og Miljø	Innspill om miljø og friluftsliv

Forslag til nye fartsforskrifter i Halden kommunes i sjø, innsjø og vassdrag

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Forskrift av 21.06.2013 om bruk av vannscootere og liknende (vannscooterforskriften) ble opphevet den 18. mai 2017. Forskriften tok sikte på å verne natur, miljø og friluftsliv samt å sørge for god sikkerhet for alle brukere i sjø, innsjø og vassdrag. For å forsikre seg om at disse hensynene fortsatt skal bli ivaretatt i Halden kommunes sjøer og innsjøer ønsket Kommunestyret at eventuelle lokale begrensninger av vannscootere spesielt og andre fartøy generelt skulle utredes av Rådmannen.

Rådmannen har kommet frem til at det ikke foreligger grunnlag for å regulere vannscootere spesielt. En generell fartsbegrensning vil ivareta alle hensynene som den tidligere vannscooterforskriften tok sikte på å dekke. Samtidig har Rådmannen vurdert situasjonen i Halden slik at det er nødvendig å begrense også alle andre motoriserte fartøy tilsvarende for å ivareta sikkerhet, miljø og friluftsliv i kommunens sjøer, innsjøer og vassdrag.

Rådmannen foreslår derfor en fartsbegrensning på 5 knop i Singlefjorden, Ringdalsfjorden og Iddefjorden, med unntak fra Sponvikaskansen frem til rett etter Gamle Svinesundbro hvor det er 7 knop som i dag. Rådmannen foreslår også en 5 knop fartsgrense i Tista frem til Porsnesfossen.

I kommunens innsjøer foreslås følgende begrensninger:

- **Femsjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i 150 meter fra land, herunder holmer og skjær
- **Ørsjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i hele vannet
- **Kornsjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i hele vannet
- **Store Erte:** totalforbud

Rådmannens innstilling:

Rådmannen gis fullmakt til å sende forskrift om fartsbegrensning i sjø og forskrift om fart og motorisert ferdsel i innsjøer i Halden kommune, Østfold på høring.

Dersom det ikke kommer vesentlige innvendinger til forskriftene, gis Rådmannen også fullmakt til å vedta forskriften.

Saksutredning:

Bakgrunn

1. Bakgrunnen for forskriftsforslaget

Vannscooterforskriften ble opphevet den 18. mai 2017. Formålet med forskriften var å regulere bruken av vannscootere av hensyn til miljø og sikkerhet.

Reguleringen gikk i hovedsak ut på en fartsbegrensning i en «forbudssone» på fem knop i en bestemt avstand fra land. Denne «forbudssonen» skulle være en transportsone frem til «frisonen» og det var ikke tillatt med unødig sikk kjøring og hopp. I «frisonen» var det i utgangspunktet fri fart og fri lek, bortsett fra de generelle aktsomhetsnormene.

I tiden etter at vannscooterforskriften ble vedtatt er det kommet til flere typer fartøy som har lignende egenskaper som vannscootere, både når det gjelder fart og støy, og som ikke ble omfattet av vannscooterreglementet. Departementet så dermed ikke lenger verken behovet eller rettsgrunnlaget for å kun sette begrensninger for bruken av vannscootere. Det var også nødvendig å oppheve forskriften for å tilpasse norsk rett etter EØS-reglene.

Alle andre fartøy reguleres av de alminnelige regler for ferdsel til sjøs.

Departementet var også av den oppfatningen at en sentral forskrift ikke ivaretar de ulike hensynene som nødvendigvis oppstår i det langstrakte Norge. Ulempene med bruk av vannscootere kan variere mye mellom ulike landsdeler, særlig når det gjelder ulemper for friluftsliv langs kysten. Landskapet er også svært ulikt. Det varierer hvor tett hus og hytter ligger, og hvor mye sjø- og landområdene blir brukt til andre fritidsaktiviteter. For å kunne ivareta disse lokale interessene mente departementet at kommunene bør gis ansvaret for å regulere bruken motoriserte fartøy.

2. Mandatet til Rådmannen – vedtaket fra Kommunestyret

Den tidligere vannscooterforskriften tok sikte på å verne natur, miljø og friluftsliv samt å sørge for god sikkerhet for alle brukere i sjø, innsjø og vassdrag. For å forsikre seg om at disse hensynene fortsatt skal bli ivaretatt i Halden kommunes sjøer og innsjøer ønsket Kommunestyret at eventuelle lokale begrensninger av vannscootere spesielt og andre fartøy generelt skulle utredes av Rådmannen.

KS fattet derfor den 24.05.18 følgende vedtak:

«I innsjøene i Halden innføres et forbud mot kjøring med vannscootere.

Det avklares hvorvidt farleden i Singlefjorden/Ringdalsfjorden/Iddefjorden trenger egne regler for vannscootere.

I kommunens del av fjordområdene bes rådmannen vurdere om det fra og med 2018 kan gjeninnføres den gamle forskriftens grense på 400 m fra land for å kjøre vannscooter i stor fart, med en fartsgrense på 5 knop ut til 400 m.

Felles permanente regler og generelle fartsbegrensninger i Singlefjorden vurderes i samarbeid med andre kommuner rundt Singlefjorden og søkes godkjent før sesongen 2019».

3. Eksisterende begrensninger som følge av gjeldende rett

3.1. Innsjø og vassdrag

Bruken av fartøy på innsjø og vassdrag er regulert i motorferdselloven. Motorisert ferdsel på alle innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer er ikke tillatt, men på innsjøer større enn dette er motorisert ferdsel i utgangspunktet tillatt, jf. lovens § 4 tredje ledd. Kommunen kan likevel bestemme at ferdsel som nevnt helt eller delvis ikke skal være tillatt. I alle tilfeller skal all motorferdsel foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker, jf. lovens § 8.

3.2. Sjø og farled

Fartsbegrensningen av fartøy i sjøen er regulert i forskrift av 15.12.2009 om fartsbegrensning i sjø, elv og innsjø nr. 1546. Denne gjelder for Ringdalsfjorden og Iddefjorden på norsk side, samt Tista så langt denne er farbar fra sjøen, altså frem til Porsnesfossen.

I forskriftens § 3 er fremkommer det en generell aktsomhetsregel, altså at fører skal tilpasse farten etter forholdene. Forskriftens § 3 lyder:

«Fartøyer skal utvise forsiktighet for å avpasse farten etter fartøyets størrelse, konstruksjon, manøvreringsevne og farvannsforholdene, slik at det ikke ved bølgeslag eller på annen måte oppstår skade eller fare for skade på personer, herunder badende, andre fartøyer, farvannets strandlinjer, kaier, akvakulturanlegg eller omgivelsene forøvrig».

Videre sier den sentrale fartsforskriften at fartøy som «passerer innenfor en avstand på 50 meter fra steder hvor bading pågår [ikke skal] gå med en større fart enn 5 knop».

I tillegg til dette er det utarbeidet en lokal fartsforskrift (forskrift om påbud om innskrenket fart, Halden havnedistrikt, Østfold av 09.11.1982 nr. 3242) som begrenser farten til all fartøy til 7 knop i hele området fra omtrent Sponvikaskansen til et lite stykke øst for den gamle Svinesundbrua, samt i Sauøysundet og Indre Havn.

4. Regulering av bruken av motoriserte fartøy i innsjø

4.1. Kommunens myndighet

Kommunens delegerte myndighet kan etter motorferdselloven § 4 siste ledd, siste punktum «bestemme at ferdsel som nevnt helt eller delvis ikke skal være tillatt». En slik forskrift må imidlertid oppfylle lovens formål om å «ut fra et samfunnsmessig helhetssyn ... å regulere motorferdselen i ... vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen».

Dette gir kommunen en relativt romslig hjemmel for å regulere bruken av motoriserte fartøy. Loven er en del av miljølovgivningen og skal gi mennesker og naturmiljø vern mot de forstyrrelser som motorferdsel i naturen kan føre med seg. Dette skal imidlertid veies mot den motorferdsel som tjener anerkjente nytteformål.

Det finnes et totalforbud i alle innsjøer under 2 kvadratkilometer i henhold til motorferdselloven § 4 tredje ledd og Rådmannen ser ingen grunn til å åpne for ferdsel av motorisert fartøy på disse. Dette er også i henhold til Kommunestyrets ønske i henhold til vedtaket fra mai. Dette gjelder i hovedsak Nordre Boksjø, Lille Erte og Holvann.

I Halden kommune er det fem innsjøer som er over 2 kvadratkilometer og det vil bli aktuelt å begrense bruken på. Dette er:

- Femsjøen
- Øresjøen
- Søndre Boksjø
- Kornsjøen
- Store Erte

4.2. Forutsetninger for å innføre særlige reguleringer av vannscootere.

Kommunestyret vedtok i mai at vannscootere skulle totalforbys i alle Halden kommunes innsjøer.

En særskilt begrensning av vannscootere krever at dette er saklig begrunnet, samtidig må reguleringen være forholdsmessig. Generelle argumenter som i teorien kan gjøre seg gjeldende er den særstillingen vannscootere har med tanke på støy og manøvreringspotensial. En slik særskilt regulering på dette grunnlaget er imidlertid av departementet ikke lenger ansett som forholdsmessig og saklig grunn og var hovedgrunnen til at vannscooterforskriften ble opphevet i utgangspunktet. Et slikt spesielt forbud må vurderes i lys av lokale forhold og konkret på hvert enkelt sted. Vurderingene må derfor tas for hver enkelt innsjø for seg.

4.3. Rådmannens forslag på regulering av motorisert ferdsel i innsjø

4.3.1. Søndre Boksjø

Søndre Boksjø er omfattet av forskrift om vern av Lundsneset naturreservat, Aremark og Halden. Her er det i perioden 15. april til 15. juli totalforbud mot all ferdsel i vannet. Ellers gjelder det et generelt totalforbud for all motorisert ferdsel, jf. forskrift av 25. januar 2013 nr 82 om vern av Lundsneset naturreservat, Aremark og Halden kommuner, Østfold § 3.

Ettersom det her er tale om et totalforbud mot all motorisert ferdsel, vil det ikke være nødvendig å totalforby vannscootere spesielt.

4.3.2. Store Erte

Store Erte (4,6 km²) er en del av et sammenhengende, småkupert og nesten ubebygde skogområde sør i Halden med stort innslag av myrer, vann og tjern. Området har tradisjonelt blitt brukt til skogbruk og friluftsliv, og har i de senere årene huset en norsk-svensk ulvestamme. Tradisjonelt stille og umotorisert friluftsliv med turer, bading, jakt og fiske utøves i området. «Stille natur» oppfattes som en vesentlig del av kvaliteten med området som rekreasjonsområde. Dette er forhold som bør vernes ved å begrense bruken av motorisert fartøy på sjøen, og begrensning av dette vil være med på å fremme trivselen og den bruken som allerede eksisterer i området som er et av formålene forskriften er tenkt å ivareta.

Store Erte har ikke blitt benyttet til motorisert ferdsel og det har vært en allmenn oppfatning at dette heller ikke er tillatt. Rådmannen mener at økt motorisert ferdsel og særlig vannscootertrafikk vil virke negativt for det tradisjonelle friluftslivet i området, og at et totalforbud for motorisert ferdsel bør vedtas ut i fra hensynet om å fremme trivselen.

Videre er det i områdene rundt Halden kommunes innsjøer, herunder særlig Store Erte, flere arter som vil kunne bli påvirket negativt ved å ikke videreføre dagens sedvane om totalforbud for bruk av motoriserte fartøy på Store Erte. Ifølge Naturbasen er det registrert flere arter av særlig stor forvaltningsinteresse i Store Erte, Ørsjøen og Nordre Kornsjø og Femsjøen. Oset ved Rødselva i Femsjøen er et område som er viktig blant annet for ande- og vadefugler. Arter som er registrert her er f.eks. storspove, skjeand, sjøorre, storlom i tillegg til måkefugler som hettemåke og makrellterne. Rovfugler som fiskeørn og sivhauk er også observert i Femsjøen. Svartand er registrert nærmere utløpet mot Tistedal. Mange av de samme fugleartene er registrert og aktuelle også i Store Erte, Ørsjøen og Nordre Kornsjø. Flere av de nevnte artene må forventes å hekke i disse vannene. Det vil derfor være viktig for å verne om naturmiljøet å formelt begrense bruken av motoriserte kjøretøy i Store Erte.

Kommunens ønske om å ivareta deler av Halden marka som en «stillesone» for friluftslivet sammenholdt med behovet for å sørge for minst mulig aktivitet i vannet for vadefugler og andre dyr mener Rådmannen det er formålstjenlig etter motorferdselloven å vedta et totalforbud for all motorisert ferdsel på Store Erte. Ettersom det er dette som allerede praktiseres på vannet vil ikke et slik forbud være særlig inngripende ovenfor befolkningen og forbuden må dermed anses som et forholdsmessig inngrep.

Rådmannen mener at det av hensyn til de få grunneierne i området kan gjøres unntak for ren nyttetransport i innsjøene, men da utenfor hekkesesong. Grunneierene må i så fall søke om dispensasjon.

Ettersom det foreslås å innføre totalforbud for all motorisert ferdsel vil dette også gjelde vannscootere. Det er dermed ikke nødvendig å vurdere totalforbud for vannscootere spesielt for Store Erte.

4.3.3. Ørsjøen

Ørsjøen (6,4 km²) ligger i forlengelsen av landskapet som beskrevet over om Store Erte. Dette området er også brukt til mye rekreasjon og friluftsliv og dyrelivet er også nokså likt som beskrevet over.

I motsetning til Store Erte har Ørsjøen blitt benyttet til småbåttrafikk, men denne har vært noe begrenset. Rådmannen mener derfor det vil være uforholdsmessig å totalforby motorisert ferdsel på denne sjøen. Likevel ser Rådmannen ut i fra samme hensynene som beskrevet over at det er et behov for å ivareta Ørsjøen som en del av «stillesonen», og fartslek er dermed noe som ikke bør tillates her. Dette vil avverges ved at det settes en fartsbegrensning på hele sjøen.

Rådmannen er derfor av den oppfatning at det bør settes en fartsbegrensning på 5 knop for all motorisert ferdsel på Ørsjøen.

Ettersom det foreslås å innføre en fartsbegrensning for all motorisert ferdsel vil dette også gjelde vannscootere. Det er dermed ikke nødvendig å vurdere totalforbud for vannscootere spesielt for Store Erte

4.3.4. Femsjøen

Femsjøen (10,66 km²) er en del av Haldenkanalen. Kanalen er åpen for båtfolket som kan padle eller kjøre båt gjennom sjøen, frem til korte elvestrekninger og videre til sluseanlegget. Det er også etablert en turistbåt på Femsjøen som kjører fra Tistedal og igjennom slusene. Det finnes mulighet til landtransport av båter med lastebil mellom Tistedal og Halden.

Rundt Femsjøen finnes det en god del boligbebyggelse spesielt i Tistedal i sørenden og en del hyttebebyggelse. Dette har medført at det allerede er mye trafikk med motoriserte fartøy på Femsjøen. I tillegg finnes det flere badeplasser i området.

Et totalforbud eller en begrensning av fart på hele sjøen vil av hensyn til denne formen for fritidsaktiviteter ikke fremme formålet med motorferdselloven om trivsel.

Sjøen brukes imidlertid av mange ulike grupper som bandende, og mennesker med ulike fremkomstmidler, herunder alt fra kajaker til større motordrevne båter. Dette gjør at det er et behov for å avsette en sone i nærheten av land for sikker og trygg ferdsel av sjøens «myke trafikanter». Rådmannen forslår derfor å sette en høyeste tillatte fart på fem knop i en sone med på 150 meter fra land, herunder alle skjær og holmer.

En slik sone vil også i være tilstrekkelig for det dyrelivet som er i og rundt Femsjøen, jf. beskrivelsen i punktet om Store Erte. Ettersom mesteparten av bebyggelsen er i sydenden av vannet, skjer også mesteparten av den motorsierte aktiviteten her. Trafikken har derfor naturlig vært begrenset lenger nord i sjøen. Dyrelivet har også ut fra vurderinger gjort av miljømyndigheten i kommunen etablert seg hovedsakelig i nordenden av vannet. Med en begrensning med fart 150 meter fra land, herunder skjær og holmer vil dette i prinsippet sette en total fartsbegrensning på hele nordre del av Femsjøen. En slik regel vil derfor ivareta miljøhensynet på en tilfredsstillende måte, uten at dette går på bekostning av det friluftslivet og de aktiviteter som ellers skjer i Femsjøen.

En slik sone vil også sørge for at innsjøens «myke trafikanter», herunder badende og padlende, kan ferdes trygt. Denne begrensningen vil derfor ivareta både hensynet til brukerne av sjøen, samt miljøet og friluftslivet.

Ut i fra beskrivelsen over ser ikke Rådmannen noe behov ut i fra verken miljøhensyn eller med hensynet til å fremme trivselen å sette noe totalforbud for bruk av kun vannscootere i Femsjøen. Hensynene vil bli tilstrekkelig ivaretatt med begrensningen over, som også vil gjelde for vannscootere.

4.3.5. Kornsjø

Nordre Kornsjø (6 km², 4,3km² i Norge) er en innsjø som ligger på grensen mellom Norge og Sverige. Den norske delen ligger i Halden. Den svenske delen er delt mellom kommunene Dals-Ed og Tanum. Sjøen er kjent for godt gjeddefiske. En turistbåt, «Ds, Prøven (II)», trafikkerer i sommersesongen Nordre Kornsjø, med start ved grenseovergangen. Som i Femsjøen finnes det allerede en god del motorbåttrafikk i Nordre Kornsjø. Det vil derfor etter Rådmannens vurdering ikke være forholdsmessig å totalforby all motorisert båttrafikk på denne sjøen.

Etter avklaringer med svenske myndigheter foreligger det ingen begrensninger for motorisert ferdsel på svensk side. Et totalforbud på norsk side vil dermed etter Rådmannens vurdering være lite formålstjenlig og et uforholdsmessig inngrep.

Ettersom Kornsjø ligger i forlengelsen av naturområdet i Store Erte og Femsjøen, bør den motoriserte ferdselen likevel begrenses noe for å ivareta miljøet og friluftslivet. Rådmannen forslår derfor en total fartsbegrensning på 5 knop på norsk side av Kornsjø.

Ut i fra beskrivelsen over ser ikke Rådmannen noe behov ut i fra verken miljøhensyn eller med hensynet til å fremme trivselen å sette noe totalforbud for bruk av kun vannscootere i Kornsjø. Hensynene vil bli tilstrekkelig ivaretatt med begrensningen over, som også vil gjelde for vannscootere.

4.4. Oppsummering

- **Femsjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i 150 meter fra land, herunder holmer og skjær
- **Øresjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i hele vannet
- **Søndre Boksjø:** allerede et totalforbud
- **Kornsjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i hele vannet
- **Store Erte:** totalforbud

5. Forslaget til fartsforskrift i sjø og vassdrag i tilknytning til sjø

5.1. En særlig regulering av vannscootere

Kommunestyret har ytret et ønske om å begrense bruken av vannscootere tilsvarende reglene som var i tidligere vannscooterforskrift. Rådmannen ble derfor etter møtet i mai bedt om å

1. avklare hvorvidt farleden i Singlefjorden/Ringdalsfjorden/Iddefjorden trenger egne regler for vannscootere, og
2. foreslå felles permanente regler og generelle fartsbegrensninger i Singlefjorden i samarbeid med andre kommuner rundt Singlefjorden

Kommunen har hjemmel i havne- og farvannsloven §§ 14 og 42 til å lage et ordensreglement for å regulere bruken av fartøy generelt og enkelte typer fartøy spesielt, herunder blant annet vannscootere.

Rekkevidden av denne myndigheten er imidlertid vesentlig begrenset. I følge havne- og farvannsloven § 9, jf. § 7 har ikke kommunen myndighet til å vedta ordensregler i det sjøområdet som etter forskrift av 30. november 2009 nr. 1477 om farleder er avsatt til å være hoved- eller biled (farled). I Halden kommune strekker farleden seg hovedsakelig over hele Ringdalsfjorden og store deler av Iddefjorden inn til steinuttaket, samt indre havn. I praksis betyr dette at ordensreglementet vil gjelde for et svært begrenset

område i Halden kommune og vil derfor være et lite effektivt virkemiddel sammenliknet med situasjonen i enkelte av våre nabokommuner.

En ordensforskrift kan vedtas i samarbeid med departementet som myndighet i farleden. Spørsmålet Rådmannen da må vurdere er om det er noen grunn for dette.

Kommunen har rettslig kompetanse til å regulere farten for alle fartøy med hjemmel i forskrift av 5.12.2009 nr. 1546 om fartsbegrensning i sjø, elv og innsjøer (fartsforskriften) § 4. En forskrift om fartsbegrensning vil etter samme bestemmelse kunne gjelde for alle kommunens sjøområder og tilhørende vassdrag, herunder også områdene som er farled. En generell fartsbegrensning vil derfor dekke et større område, og vil kunne være et mer effektivt virkemiddel for å fremme sikker fremkommelighet i sjøen, samt en forsvarlig bruk av farvannet med tanke på miljø og friluftsliv, sammenliknet med en ordensforskrift.

Da det er de samme hensynene som skal vektlegges ved fastsettelsen av både en fartsbegrensning og en ordensforskrift, vil de hensynene Kommunestyret ønsker at skal bli ivaretatt ved å innføre en ordensforskrift bli ivaretatt også ved en generell fartsbegrensning. Det er således ingen grunn til å foreslå en begrensning av vannscootere spesielt ovenfor departementet. Sarpsborg kommunene har også kommet frem til samme konklusjon.

Etter avklaringer med våre nabokommuner har det også vist seg å være vanskelig å faglig begrunne en begrensning av vannscootere særskilt, og en forbudssone på 400 meter fra land som tidligere var gjeldende rett, er ansett å være for strengt og har derfor ikke blitt godkjent.

Rådmannen foreslår derfor en generell fartsbegrensning på 5 knop for alle fartøy i en sone på 150 fra land, og 7 knop fra Sponvikaskansen til rett etter Gamle Svinesundbro. Begrunnelsen for dette vil bli gjennomgått i punktene under.

5.2. Rådmannens vurdering av om kommunen har hjemmel til å vedta en generell fartsbegrensning

En forskrift som begrenser fart må ivareta formålet med havne- og farvannsloven som i § 1. Dette innebærer at forskriften «skal legge til rette for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet i samsvar med allmenne hensyn og hensynet til fiskeriene og andre næringer». Dersom en ytterligere fartsbegrensning ikke oppfyller disse hensynene er det ikke noe behov for strengere regler, og kommunen vil heller ikke ha hjemmel til å vedta forskriften.

I det følgende vil Rådmannen derfor redegjøre for behovet for nye og strengere regler om fart sett i lys av lovens formål.

5.2.1. Trygg ferdsel

I dette vilkåret ligger det at regler om fart skal tilrettelegge for trygg ferdsel for alle som oppholder seg i farvannet, og for å unngå grunnstøtinger, kollisjoner, og andre ulykker som kan føre til tap av menneskeliv, skade på mennesker, dyr og eiendom.

Det er mange ulike brukere av kommunens sjøområder, det er alt fra store skip til de myke trafikantene», som badende og padlende.

For å ivareta en sikker og forsvarlig skipstrafikk må disse båtene kunne holde en viss fart for å kunne manøvrere. Fartsbegrensningen for disse må dermed ikke være såpass lav at de ikke får manøvrert skikkelig. Alternativt må de unntas fra eventuelle strenger fartsbegrensninger. Av hensyn til skipstrafikken er det også viktig å sørge for at andre fartøy ikke hindrer skipenes fremkommelighet

En annen sikkerhetsfaktor er å sørge for sikkerheten til de «myke trafikantene».

Det er store hytte- og boligområder i Røneskilen, Sponvika, Isebakke og Ystedet. Disse utvikles stadig. Det utvikles også flere boligfelt i tilknytning til badestedene langs kysten. Dette fører til at det er stadig flere badende og andre «myke trafikanter» som bruker farvannet/sjøen nærme land.

Dagens regler er situasjonsbetinget; den generelle aktsomhetsregelen innebærer at føreren av båten skal tilpasse farten etter forholdene. Videre er det i områder hvor bading foregår ikke tillatt å kjøre i mer enn 5 knop i et belte på 50 meter fra land. Etter Rådmannens vurdering er dette gode utgangspunkt for en trygg ferdsel i sjøen, men i Halden hvor det er såpass stor forekomst av bading og etterhvert også mer padling og roing bør det etableres regler som er mer absolutte og med klarere rammer og begrensninger.

En total fartsbegrensning i en sikkerhetssone fra land vil være en mye mer brukervennlig regel, og den vil være lettere å håndheve. Dette vil også for sjøens myke trafikanter være en sone hvor de mer sikkert kan forvente å ferdes trygt

Rådmannen mener at en sone på 150 meter vil være tilstrekkelig for å ivareta både de myke trafikantenes sikkerhet, samt sikkerheten for førere av småbåt og vannscootere ved havari da disse ikke vil tvinges langt ut på fjorden for å utføre fartslek. Til sammenlikning er dette en mildere begrensning enn den tidligere 400 meter sonen som var for vannscootere.

For førere av motorbåt fra Korterødkilen og Røsneskilen og i fjorden i ved Fagerholt, vil denne begrensningen kanskje bli noe streng. Førere vil her bli tvunget et stykke utpå fjorden før fri fart vil være tillatt sammenliknet med dagens regelverk. Rådmannen har imidlertid vurdert at sikkerheten til andre friluftsfolk her må vektlegges mer enn hensynet til førere av motoriserte fartøy.

En begrensning av farten i disse smale fjordtarmene er også av hensyn til førerne selv, da dette vil redusere faren for kollisjoner fartøy i mellom.

5.2.2. Allmenne hensyn, herunder miljøhensyn (Ot. Prp. nr. 75 (2007-2008)).

Friluftsliv i kystområder

Kystområdet i Halden er blant landets mest benyttede friluftsområder. Langs kysten av Halden finnes det en rekke boliger, fritidsboliger og områder for bading, soling, fiske, fugletitting og turgåing. Det eksisterer allerede et visst konfliktnivå mellom ulike friluftslivsgrupper langs deler av kysten spesielt knyttet til ferdsel, fart og støy. Kommunen har i 2018 registrert økende klager knyttet til vannscooterkjøring. Rådmannen mener på bakgrunn av de siste års erfaring at den sentrale fartsforskriften som beskrevet i punktet over ikke er tilstrekkelig for å ivareta allmenne friluftslivshensyn langs kysten. Rådmannen mener at langs land vil den økte motortrafikken generelt og vannscootere spesielt i økende grad fortrenge myke trafikanter som padlere, badende, roere, seilere og dykkere/fridykkere – og redusere rekreasjonsverdien for turgåere, hyttefolk, turister og alle de som oppholder seg ved kysten.

Natur i kystområder

Motorfartøy med høy fart og brå retningsforandringer vil på grunn av støy og oppvirvling av gruntvannsområder utgjøre en trussel for dyrelivet i gruntvannsområder og ved fuglelokaliteter. Det er derfor viktig å ha en buffer i form av en hensynssone for å skjerme sårbare arter.

Høy fart utgjør en risiko for påkjørsel av dyr som lever på grunne områder og i overflaten. I tillegg vil høy fart bidra til oppvirvling av bunnen. En del av kommunenes bukter består av gruntvannsområder med mudderbunn. I disse områdene er det ofte etablert viktige bløtbunnsbiotoper, som for eksempel ålegrassamfunn. Gjentakende fornøyleskjøring kan skade disse biotopene. Mange av gruntvannsområdene befinner seg utenfor verneområdene, og er i dag ikke skjermet fra motorferdsel. Det finnes en del andefugler langs kysten. Studier har vist at andefugl har behov for en buffersone på 150 meter mellom området de oppholder seg i og motorfartøy for å unngå negativ påvirkning. For andre fugler kan denne avstanden være kortere eller lengre, men trolig vil en buffersone på 150 meter være en god avveining for mange arter i områder som ikke er vernet etter naturmangfoldloven. Buffersoner langs land vil for øvrig ikke kunne fange opp områder for vannfugler som kan samle seg langt fra land og på små holmer. Disse kan være ekstra sårbare i fjærfellingsperioden ettersom de da ikke kan fly vekk fra en forstyrrelse.

Rapporten om evaluering av regelverket for bruk av vannscooter fra Vista Analyse AS (2014) antyder at sjøfugl kan være ekstra sensitive for uforutsigbare kjøremønstre. Det er dermed ikke fartøyet i seg selv som medfører økt belastning, men selve kjøremønsteret. En fartsbegrensning til 5 knop vil ikke innby til «lekekjøring».

1. Vilkårene om «god fremkommelighet» og «forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet»

Disse vilkårene tar sikte på forskrifter som skal sørge for sikkerhet knyttet til fjordens utforming, herunder dens dybde og bredde mm, samt forsvarlig bruk av industri og tilrettelegging av denne. Dette er ikke hensyn som trengs ivaretas ved en fartsbegrensning av fartøy.

5.3. Forholdet til Sarpsborg og Sverige

I Sarpsborg er det vedtatt en fartsforskrift på 5 knop i en sone på 150 meter fra land. Det er fornuftig med tanke på brukervennligheten av regelverket at Halden kommune legger seg på samme regulering. Dette gjelder særlig i Røneskilen hvor kommunegrensen går midtjfjords.

For farvannet i Sverige er det ingen begrensninger, bortsett fra at høyeste tillatte hastighet er 7 knop i samme strekket fra Sponvikaskansen til et lite stykke på innsiden av gamle Svinesundbro. I følge svenske myndigheter er det svært vanskelig å endre eller sette nye fartsbegrensninger i sjø. Rådmannen foreslår derfor en 7 knops grense akkurat på dette strekket i sonen 150 meter fra land for å ivareta brukervennligheten i denne delen av farvannet. Dette er også fornuftig da 7 knop er nok for en sikker manøvrering av de større skipene.

5.4. Rådmannens forslag

- En fartsbegrensning på 5 knop i en sone 150 meter fra land herunder fastland og alle holmer og øyer som er synlige på overflaten.
- 7 knop fra Sponvikaskansen til et lite stykke på innsiden av gamle Svinesundbro
- 5 knop i Tista frem til Porsnesfossen

6. Sentrale godkjenninger

Forskrifter fastsatt om fartsbegrensning i sjø skal godkjennes av Kystverkets hovedkontor før de gis virkning

Forskrifter fastsatt etter motorferdselloven trenger ikke en sentral godkjenning. Fylkesmannen skal imidlertid få mulighet til å uttale seg i høringsprosessen.

7. Andre regler

Etter rådmannens vurdering bør det i begge forskriftene åpnes for dispensasjoner etter godkjenning fra kommunen, og det må beskrives et straffeansvar ved overtredelser.

Regler om dette er derfor også foreslått inntatt i forskriftene.

Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☐	Økonomiske forhold	☒	Juridiske forhold
☐	Personalspørsmål	☐	Organisasjonsspørsmål
☐	Betydning for næringsutvikling	☒	Betydning for miljøet
☐	Betydning for eiendomsforhold	☐	IKT og innovasjon
☐	Forhold som gjelder barn og unge	☐	Forhold som gjelder eldre
☐	Forhold som gjelder universell utforming	☒	Forhold som gjelder folkehelsen

Forhold som gjelder samfunnsikkerhet/beredskap Annet:

Løsningsalternativer:

1. Totalforbud på Kornsjø og Ørsjøen

Konklusjon

Etter en avveining av sikkerhetshensyn for alle brukere av kommunens sjøområder og innsjøer, miljøhensyn og hensynet til friluftsliv er Rådmannen av den oppfatning at følgende begrensinger er de som på best mulig måte ivaretar alle hensynene på en forholdsmessig måte:

- **Femsjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i 150 meter fra land, herunder holmer og skjær
- **Øresjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i hele vannet
- **Søndre Boksjø:** allerede et totalforbud
- **Kornsjøen:** fartsbegrensning på 5 knop i hele vannet
- **Store Erte:** totalforbud
- **Sjøen og Tista:**
 - o En fartsbegrensning på 5 knop i en sone 150 meter fra land herunder fastland og alle holmer og øyer som er synlige på overflaten.
 - o Unntak: 7 knop fra Sponvikaskansen til et lite stykke på innsiden av gamle Svinesundbro
 - o 5 knop i Tista frem til Porsnesfossen

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

Ulf Ellingsen